

SORANER-BLADET, MAANEDSSKRIFT FOR SORANSK - SAMFUND

Slægten Trautner og Sorø Akademi	1
Holger Petersen Trautner	3
Mogens Johansen Trautner	5

Slægten Trautner og Sorø Akademi

27. AARGANG NR. 5, MAJ 1942 (s. 42-43)

SLÆGTEN TRAUTNER OG SORØ AKADEMI [af Sommer, Otto Vilhelm]

Navnet Trautner vil sikkert være kendt af de fleste Soranere, som Navnet paa en af de Slægter, der har spillet en betydningsfuld Rolle i Sorø Bys Historie i de sidste 100 Aar; ganske vist er den trautnerske Epoke i Byens Historie allerede afsluttet for adskillige Aar siden, men Mindelser om den haves endnu i Navnene paa soranske Lokalteter som Trautnersvej og Trautnersgaard, i hvilken sidste Slægtens Nestor, Frk. Henriette Trautner, endnu lever mere end 94 Aar gammel.

Det var i Aaret 1829, at Mogens Johansen Trautner, en Skrædersøn fra Korsør, erholdt Borgerskab som Sadelmagermester i Sorø; det var under yderst beskedne Forhold, at han etablerede sig, men ved ihærdig Flid og ubestridelig Dygtighed arbejdede han sig med glimrende Støtte i sin Hustru, meget hurtigt frem, saa han fra 1834 kunde begynde at købe og bygge Ejendomme, bl. hvilke Trautnersgaard.

Det varede heller ikke længe før Trautner, som den virksomme Mand han var, blev taget i Brug i Byens Tjeneste, hvor han blev indvalgt i Kommunalbestyrelsen, for hvilken han i en lang Aarrække var Formand. Da han efter 30 Aars Virksomhed i Byraadet endelig trak sig tilbage i 1889 paaskønnedes hans Indsats ved et af Borgerne foranstaltet Festmaaltid til hans Ære.

I Sorø gik gamle Trautner — meget betegnende — under Navnet »General Visdom«; en af hans Hovedfortjenester af Byen er den, at det var ham, der bidrog til, at der blev Station i Sorø, da den vestsjællandske Bane blev ført igennem til Korsør.

Trautners offentlige Virksomhed paaskønnedes med hans Udnævnelse til kgl. Agent; efter i 1890 at have fejret Diamantbryllup med sin Hustru (f. Fobian fra Slagelse) døde han i Sorø den 26. Febr. 1891, 87 Aar gl.

Af Trautners Børn og Efterkommere paa Sværdsiden har flere frekventeret Sorø Akademis Skole, saaledes hans fire nedennævnte Sønner samt tre Børnebørn og to Oldebørn; ialt 9 af Slægten Trautners Medlemmer har saaledes gaaet i Sorø Skole.

I det følgende skal der gives korte personalhistoriske Oplysninger om disse:

1. Peter Frederik Trautner,

f. 28. Jan. 1834 i Sorø; indkom i Skolen 1. Sept. 1843 og udgik uden Eksamen af IV. R. 1. April 1849; han blev uddannet som Garver og søgte supplerende Uddannelse ved Rejser i Udlandet; paa en af disse døde han — endnu ganske ung — i Italien; han var ugift.

2. Theodor Martinus Trautner,

f. 27. Juli 1838 i Sorø; indkom i Skolen 1. Sept. 1847 og udgik med Studentereksamen i Juli 1858; derefter studerede han Medicin, men maatte i 1864 afbryde Studierne for at deltage i Krigen som Underlæge i Hæren; i Sommeren 1865 blev han Kandidat, hvorefter han uddannedes paa forskellige Hospitaler, førend han i 1866 slog sig ned som prakt. Læge i Bogense; i 1881 blev han Stiftsfysikus i Odense. T. var meget interesseret i Husflidssagen og modtog i 1878 Husflidsselskabets Sølvmedaille; iøvrigt arbejdede han ihærdigt for at højne Sundhedsvæsenet i Provinsen; han var fra 1883—89 Formand for den alm. danske Lægeforening.

Stiftsfysikus T. modtog 1864 Ridderkorset, 1876 Krigserindringsmedaillen og 1890 Sølvkorset. Han var saaledes kun en 25-aarig Student, da han blev R. af Dbg.; lignende Kuriosa træffes der flere af fra Krigstiden; (her kan saaledes nævnes at Forfatteren og Skolemanden, Professor Johs. Helms (frivillig i 1850) og Kultusminister, Kammerherre J. F. Scavenius til Gjorslev (frivillig i 1864) begge blev Dannebrogsmænd for deres Deltagelse i Krigene; senere naaede de højere Grader, ja Scavenius blev endog Storkors af Dbg.).

Stiftsfysikus Th. Trautner døde 17. Marts 1903 i Odense og efterlod sig bl. a. Sønnerne afd. Kredslæge, Borgmester Peter Trautner, afd. Sognepræst, mag. art. Holger Trautner (se Nr. 9) samt Ingeniør Viggo Trautner, der alle ikke er Soranere.

3. William Julius Trautner,

f. 14. Maj 1839 i Sorø; indkom i Skolen 1. Sept. 1849 og udgik uden Eksamen fra IV.B. 15. Dec. 1854; han lærte Handel forskellige Steder og deltog senere i Krigen i 1864 ved 3. Regiment; hjemkommen fra Felten etablerede han sig som Købmand, først i Tvede Kro ved Holbæk, senere i Stiftsbjergby, hvorfra han flyttede til sin Fødeby, Sorø, og aabnede den Forretning »Kaffehuset«, som han drev til sin Død; en kort Tid var han Meddirektør i Haandværkerbanken i Sorø. T. skildres som en stærkt fædrelandssindet og kongetro Mand, der nærrede stor Interesse for nationale og politiske Spørgsmaal. Gennem flere Aar var han Kasserer for Vaaben og Forsvarsbrødrene i Sorø og Omegn; han modtog i 1876 Krigserindringsmedaillen og døde 5. April 1914 i Sorø efter gennem mange Aar at have været Enkemand. Han efterlod sig nedennævnte tre Sønner, der alle var Soranere (Nr. 5. 6 og 7).

4. Nicolai Trautner,

f. 9. Aug. 1843 i Sorø; indkom i Skolen 23. Aug. 1852 og udgik 1858 med Realeksamen; han lærte Garverhaandværket og uddannedes videre ved flere Studierejser i Udlandet, ogsaa senere foretog han Rejser i Udlandet paa Legater og Statsunderstøttelse; ellers kom han til at leve hele sit Liv i Sorø, hvor han 1871 slog sig ned som Garvermester og senere indtraadte som Deltager i Faderens Firma, der ogsaa omfattede Garveri.

T. kom til at spille en betydelig Rolle indenfor det danske Haandværks Organisationer og vandt hurtigt et landskendt Navn; han virkede ivrigt for Haandværkets Trivsel, stiftede saaledes Sorø Haandværkerforening og Sorø Haandværkerbank; gennem flere Aar var han Formand for Danmarks Garverforening og havde desuden en lang Række andre Tillidshverv, bl. a. var han Medlem af Sorø Byraad 1882-94; ved sin Død var han bl. a. Æresmedlem af Sorø Haandværkerforening og Danmarks Garverforening.

Ved Christian IX.s Guldbryllup i 1892 blev T. R. af Dbg.; han døde i Sorø 28. Febr. 1919.

5. Mogens Johannes Trautner,

f. 14. Aug. 1866 i Tvede Kro — Søn af Nr. 3; indkom i Skolen 15. Aug. 1877 og udgik uden Eksamen 1881; han lærte Garverhaandværket i Sorø og andetsteds og rejste i Halvfemserne til Amerika, hvor han slog sig ned som Garver i Patagonien i Sydamerika; her døde han ugift for nogle Aar siden.

6. Holger Petersen Trautner,

f. 4. Juli 1868 i Stiftsbjergby — Søn af Nr. 3; indkom i Skolen 15. Aug. 1879 og udgik med Studentereksamen Juli 1886; døde 30. Jan. 1942, som fhv. Amtslæge i Skanderborg (se: Soraner-Bladet 1942, Nr. 2 p. 11).

7. Theodor Trautner,

f. 30. Jan. 1870 i Stiftsbjergby — Søn af Nr. 3; indkom i Skolen 15. Aug. 1881 og udgik med 4. Klasses Hovedeksamen Juli 1886; derefter var han Discipel paa Rudkøbing Apotek og blev cand. pharm. 1891, hvorefter han rejste til Mexico; han ægtede her en Amerikanerinde, og levede som Farmaceut til han — endnu i Halvfemserne — døde i en ung Alder.

8. Vagn Trautner,

f. 23. Marts 1899 i Grenaa — Søn af Nr. 6; indkom i Skolen 19. Aug. 1915 og udgik uden Eksamen 26. April 1916 paa Grund af Sygdom; han uddannedes som Ingeniør herhjemme og i Amerika; lever nu som Ingeniør i Hamilton i Ohio, U. S. A., hvor han er gift med en Amerikanerinde.

9. John Trautner,

f. 21. Nov. 1902 i Kbhvn.; Søn af Sognepræst, mag. art. Holger Trautner (Søn af Nr. 2) og Hustru Tamlæge Dagmar Sørensen; indkom i Skolen 20. Aug. 1917 og udgik uden Eksamen 30. Juni 1920; han uddannedes ved Landvæsnet og havde senere i nogle Aar en sønderjysk Gaard i Forpagtning; har senere taget Dyrlægeeksamen og er fra 1939 prakt. Dyrlæge i Dybvad ved Hjørring.

Medlemmer af Slægten Trautner har saaledes besøgt Sorø Akademis Skole fra 1843— 58, fra 1877— 86 og fra 1915—20, ialt i 29 Skoleaar.

[NOTE: 'Stiftsbjergby' forekommer flere gange i teksten, men det hedder i dag 'Stigs Bjergby'.
Teksten findes på: <http://www.soranerarkivet.dk/forum/attachment.php?aid=377>]

Holger Petersen Trautner

27. AARGANG NR. 5, MAJ 1942 (s. 11)

FHV. AMTSLÆGE H. TRAUTNER DØD

Fhv . Amtslæge *Holger Trautner* er afgaaet ved Døden den 30. Januar. Bisættelsen foregik i Stilhed. *Holger Petersen Trautner* var født den 4. Juli 1868 i Stiftsbjergby som Søn af senere Købmand i Sorø Julius William Trautner (døde 1914) og Hustru Ida Theodora, f. Petersen (død 1870). Han blev Student 1886 fra Sorø Akademis Skole og tog seks Aar senere medicinsk Eksamen. Efteraaret 1892 under Koleraepidemien i Hamborg var han Skibslæge paa Korsør— Kiel-ruten og derpaa Reservelæge ved Odense Amtssygehus til 1893. I 1894 nedsatte han sig som praktiserende Læge i Grenaa, udnævntes i 1915 til Kredslæge for Nørre Djursland og i 1923 til Amtslæge for Skanderborg Amt, et Embede han tog Afsked med i 1936, hvorefter han flyttede til København.

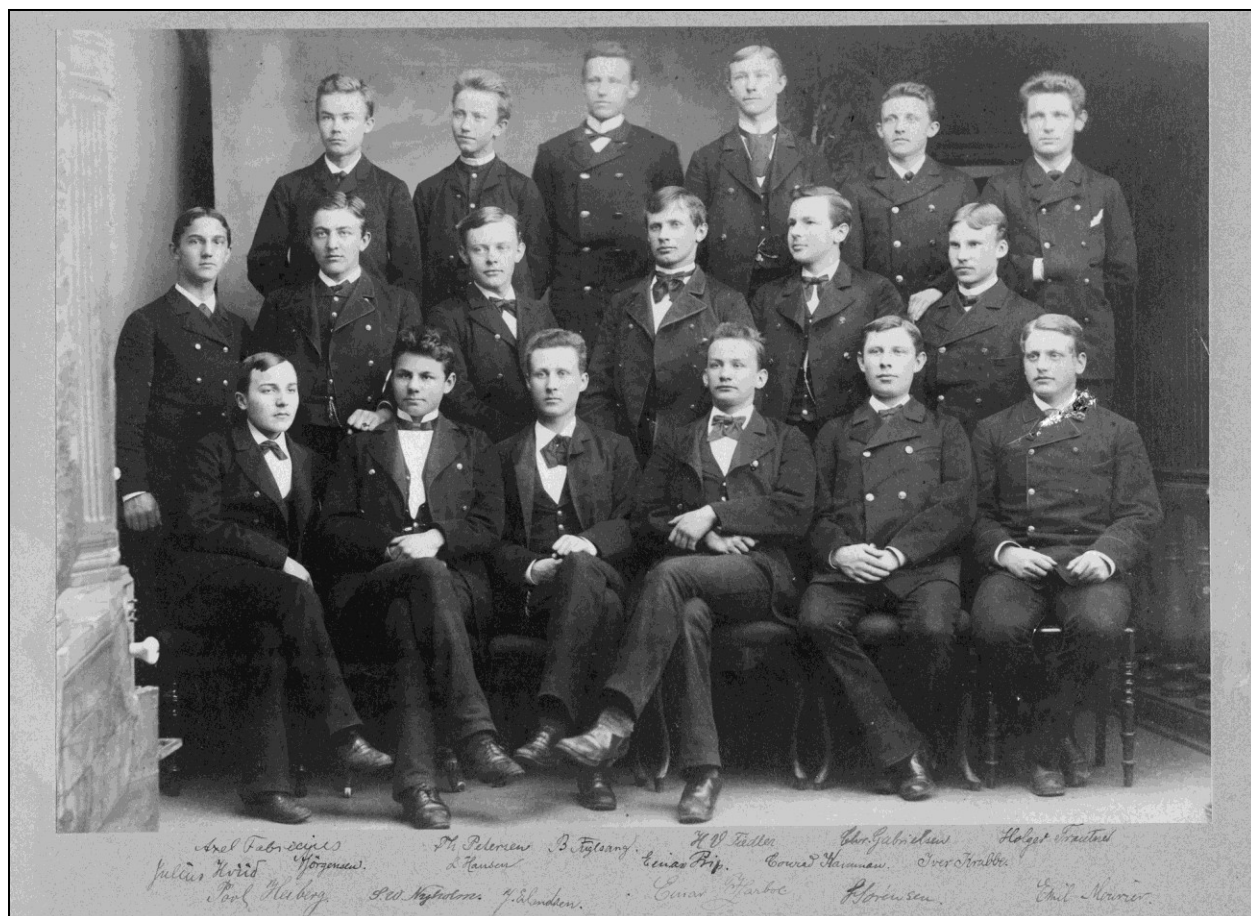
Holger Trautner var en meget virksom og interesseret Læge, der gjorde en betydelig Indsats paa flere Omraader. Han var saaledes en af de første Læger herhjemme, der fik Specialistanerkendelse i Gigtsygdomme. I 1923-30 var han Formand for Skanderborg Amts Afdeling af Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse, Formand for Plejebørnstilsynet i Grenaa 1915-22 og i Skanderborg fra 1924. Desuden sad han som Formand eller Bestyrelsesmedlem i en Række offentlige og private Institutioner og Foreninger og udnævntes i 1931 til Æresmedlem i Skanderborg Amts Jordemoderforening. Saavel i inden- som i udenlandske lægevidenskabelige Tidsskrifter har han skrevet talrige Artikler, og i 1903 paaviste han, at Colibacillen i Tarmkanalen er Aarsag til Dannelse af Urinsyre og dermed til Gigt og Rheumatisme.

I 1907 modtog han fra Carlsbergfondet Understøttelse til videnskabeligt Arbejde.

Udover Lægegerningen interesserede han sig bl. a. for Politik og var opstillet som konservativ Folketingskandidat i Grenaa og Ebeltoftkredsene ved Valgene i 1920.

Trautner blev i November 1894 gift med Marie Kirstine Louise (Maja) Trautner, f. 11. Februar 1871 i København som Datter af Grosserer O. J. Budtz-Jørgensen (død 1913) og Hustru Marie Kristine, f. Mikkelsen (død 1917). Fru Trautner overlever sin Mand sammen med en Søn og to Døtre.

[Teksten findes på <http://www.soranerarkivet.dk/forum/attachment.php?aid=374>]

Klassebillede fra Sorø Akademi 1886 med Holger Trautner helt til højre i bageste række

Retoucheret udsnit (UKP/2014-06-19)

[billedet findes på soranerarkivet.dk/biografi/images/6/63/Klassebillede_%28S1886%29.jpg]

Mogens Johansen Trautner

13. AARGANG NR. 3, MARTS 1928 (s. 18)

TO HIDTIL UKENDTE VISER AF SOPHUS SCHANDORPH

VED H. G. OLRIK

... trykkes her med den oprindelige Retskrivning og ledsages af de Forklaringer, som skønnes nødvendige for den, der nu vil vide lidt om de i Sangene nævnte Personligheder og Lokalteter — navnlig om hele den hyggelige, smaaborgerlige Baggadestemning, som det har været Schandorphs Ønske at fremtrylle for sine Venner, da de en Lørdagaften iaar for 70 A ar siden samledes til Sold »udenfor Voldene«, i Valby Kros landlige Idyl.

MINDESANG

Mel.: Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden.

Der er et Sted af Skoven trindt omgivet
Det ligger midt paa Sjællands favre Ø,
Hvor Hækkens Blade kjærligt kysse Sivet
I Spejlet af den sølverklare Sø.
Der er en By, — Athenes Tempelbolig,
Apollons Sæde, alle Musers Bo —
Hvor Ynglingen, med Kjæppens Slag fortrolig,
Annamm er Lærdom i idyllisk Ro.

Her bygged Absalon sit Kloster Celler,
Hvor gamle Munke stavede Latin,
Nu troner Lund dybt i den sorte Kjælder
Og steger Kjød af Oxer, Faar og Svin;
Her Ingemann har kvædet alt saa længe,
Her skrev Peer Hjort sin tydske Grammatik,
Her toned Peer Bohnes Harpestrænge,
Her Kolbe stolt som Keglerejser gik.

Her vandred' Dromedaren dybt i Skoven,
Naar ej for slemt af Ligtornskval han led,
Her var det Krarup spejled' sig i Voven
og pintes af ugjengjældt Kjærlighed.
Her leved Edvard Meyers bolde Broder,
Her hvæsser Trautner end sin Læderkniv,
Her leged Ringer Stens de blonde Poder,
Her rinder Kaptajn Buchwalds Helteliv.

[der er tre vers mere]

Mogens Johansen Trautner ernærede sig som Sadelmager og Garver i Sorø fra 1829 til sin Død 1891. Han anses for en af Sorø's betydeligste Kommunalmand; hans Navn er bl. a. blevet knyttet til den store Gaard paa Hjørnet af Baggade og Vester Brøndstræde, der senere er bleven ødelagt ved hovedbygningens Gennembrydning, og som han i 1847 havde købt af Oberstinde Pentz, født Castenskiold. 1855 boede han i Gaarden Matr. No. 26 paa Storegade .

[Teksten findes på <http://soranerarkivet.dk/forum/attachment.php?aid=182>]